

Deluje vsak četrtek in
vaja s poštno vred ali
v Mariboru s pošiljanjem
na dom za celo leto 52 din.,
pol leta 16 din., četrt leta
8 din. Izven Jugoslavije
56 din. Naročnin se pošlje
se upravnništvo „Sloven-
skega Gospodarja“ v Ma-
riboru, Koroška cesta 5,
ki se dopušča do od-
povedi. Naročnina se pla-
čuje v naprej.
Telefon interurban št. 115.

Posamezna številka stane 1-50 din.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Mariboru
Koroška cesta št. 5. Roko-
pisi se ne vračajo. Upravn-
ništvo sprejema naročnine,
inzerate in reklamacije.
Cene inzeratov po dogo-
voru. Za večkratne oglase
primeren popust. Nezaprte
reklamacije so pošiljane
proste.
Čekovni račun pošilja
urada Ljubljana št. 10.508.
Telefon interurban št. 115.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

46. številka. MARIBOR, dne 13. novembra 1924. 58. letnik.

Ljudstvo sodi in — voli.

V petek, 7. novembra, sta v Beogradu izšla dva zna-
menita proglaša. Prvega so izdali poslanci Slovenske
ljudske stranke, drugega pa tiste stranke, ki so združene
v širjem bloku, in to so Davidovičeva demokratska
stranka, Slovenska ljudska stranka, bosanska musli-
manska stranka in Radičeva stranka. Mi v naslednjem
objavimo oba proglaša.

SLOVENSKEMU NARODU!

Korakali smo po potu do samostojne Slove-
nije, do popolne ravnopravnosti in poštene upra-
ve. Toda odstopiti smo morali od tega pota, če-
prav smo imeli z enakomislečimi Srbi in Hrvati v
narodni skupščini večino, ter prepustiti usodo na-
ših narodov trem zlim duhovom: Pašiču, Pribiče-
viču in Žerjavu.

Na ta način je zopet odprta pot nasilju in
brezmejni korupciji. Svoboda, pravica in pošte-
nost je jim morajo umakniti.

Stranke, katerim je sedaj izročena vlada,
nimajo niti večine med ljudstvom. Da bi si to ve-
čino pridobile, bodo pozvani narodi na volitve.
Vsa nasilna sredstva bodo uporabljali, da dosežejo
svoj cilj ter za daljšo dobo zapro usta narodom,
ki si žele miru, reda in sporazuma.

Niti trenutek ne dvomimo, da slovenski narod
svojih političnih idealov tudi ob teh volitvah ne bo
zapustil. Slovenska individualnost, najširša svo-
boda in vsestranska poštenost stoje v vrsti slo-
venskih idealov med prvimi. Vsi ti ideali se dajo
doseči z revizijo ustave in z zakonom.

Eno pa bo treba za predstoječe volitve pred
vsem poudariti: Spoštovanje ljudske volje se mora
jasno v ustavi zajamčiti! Tudi v tej smeri se mora
ustava jasno in temeljito spremeniti! Ljudska
volja mora biti prvi suveren v vsaki državi!

Svobode pri volitvah ne bo veliko. Ljudstvo
bodo hoteli prisiliti, da s pasjo ponižnostjo po-
ljublja njihovo šibo in odobrava njihovo korupcijo
ter nepoštenost. Slovenski narod se sili ne bo uklo-
nil, nikdar, nikdar!

Živela Slovenija! Živela svoboda! Živela po-
štenost. Za njo v volilni boj!

Dr. Anton Korošec s. r. Bedjanič Andrej s. r.
Brodar Janez s. r. Falež Štefan s. r. Gostinčar Jo-
žef s. r. Dr. Hohnjec Josip s. r. Klekl Josip s. r.
Krajnc Davorin s. r. Kremžar Franc s. r. Kugovnik
Jurij s. r. Dr. Kulovec Franc s. r. Nemanič Jo-
žef s. r. Pušenjak Vladimir s. r. Stanovnik Iv. s. r.
Strcin Ivan s. r. Sušnik Anton s. r. Šiftar Geza s. r.
Škulj Karel s. r. Vesenjāk Ivan s. r. Vrečko Ja-
kob s. r. Žebót Franc s. r.

PROGLAS ŠIRŠEGA BLOKA.

Prijateljem narodnega sporazuma!

Vlada narodnega sporazuma, ki je preganja-
la korupcijo in pospeševala poštenost, vlada za-
konitosti in reda, ki je razpolagala v narodni skup-
ščini z ogromno večino, je bila na neparala-
mentaren način primorana dati ostavko.

Stranki narodne mržnje, stranki korupcije,
nasilja in nezakonitosti predstavljata v narodni
skupščini manjšino. Da bi se dokopali do večine,
mora ljudstvo zopet na volitve. V ta namen so že
začeli organizirati in oboroževati svoje pristaše.

Stranke narodnega sporazuma se obračajo
vedrega čela na ljudstvo, ne boječe se njegove sod-
be. Prepričane so, da bo ljudstvo samo vanje ime-
lo zaupanje, da bodo branile z večjo odločnostjo
parlamentarizem, čuvale suverenost ljudske volje,
iz katere prihajajo vsa ustavna prava, in pre-
prečevale vmešavanje neodgovornih činiteljev v
svobodnem odločevanju narodov.

Stranke narodnega sporazuma izjavljajo z
obžalovanjem, da jim je sedaj vsled sile otežko-
čeno nadaljevati uspešno borbo proti korupciji ter
je za sedaj onemogočeno najdene krivice postaviti
takoj pred sodišče. Korupcija je poklicana na vlad-
do, da izvede volitve in z nasiljem prisili ljudstvo,
da bi odobrilo nadaljno izkoriščanje in pljačkanje,
ki se vrši nad njim.

Stranke narodnega sporazuma prepuščajo z
mirnim srcem ljudstvu, da izvoli ali poštenost ali
korupcijo, bratski sporazum ali medsebojno

mržnjo in borbo, ustavnost in parlamentarizem ali
pa absolutizem in nasilje.

Beograd, dne 7. novembra 1924.

Ljuba M. Davidovič s. r. Dr. Anton Korošec
s. r. Dr. M. Spaho s. r. Dr. V. Maček s. r. Nastas
Petrovič s. r.

Besede, s katerimi se poslanci Slovenske ljudske
stranke obračajo do slovenskega ljudstva, so kratke, pa
jedrnatne, krepke in resnobne. Iz njih zveni ostra ob-
tožba tistih, ki so v naši državi stopili na tilnik demo-
katičnemu parlamentarizmu in ljudski svobodi. Stran-
ke, ki so tvorile Davidovičev vladu, so utrle pot istin-
skemu sporazumu med Srbi, Hrvati in Slovenci. Ta pot
vodi do samostojne Slovenije, do popolne enakoprav-
nosti slovenskega naroda s srbskim in hrvaškim ter do
poštene uprave v celi državi. Na tej poti so korakali:
Davidovičevi srbski demokratje, Slovenci, Hrvati in bo-
sanski muslimani, torej velika večina narodne skupšči-
ne. Toda velesrbski centralisti so uporabili vsa sredstva
rovarstva, kovarstva in brezvestnega hujskanja ter ta-
ko dosegli, da je Davidovičeva vlada morala podati
ostavko, na vladu pa je prišla parlamentarna manjšina
pod vodstvom treh zlih duhov naše države: Pašiča, Pri-
bičevića in Žerjava.

S tem je boj proti korupciji v naši državi zaenkrat
končan. Tisti, ki so ropali imetje države in državljanov,
tisti, ki so obogateli na nepošten način od ljudskih
žuljev, tisti, ki so že trepetali pred novim zakonom o po-
bijanju korupcije ter pred sodnijo, kamor spadajo kot
zločinci, tisti sedaj zopet ponosno in pohlepno dvigajo
glave. Borbe zoper korupcijo ne bo več, ker je korupcija
došla na vladu. Zopet je odprta pot korupciji in na-
silju; svoboda, pravica in poštenost pa se morajo umak-
niti.

Ker nova vlada korupcije in nasilstva nima v par-
lamentu večine, pridejo nove volitve. Ljudstvo bo po-
zvano, da s svojimi glasovi odloči o bodoči vladi, pa
tudi o svoji lastni usodi. Naj se ljudstvo zaveda izredne
važnosti teh volitev!

Pri volitvah v Sloveniji bo šlo za to, da se ljudstvo
po svoji večini izjavi o tem, ali je zadovoljno s centra-
lizmom, ki zanika in zatira slovensko individualnost,
ali pa nujno zahteva avtonomno Slovenijo in ljudsko
samoupravo. Gre torej za bodočnost, za obstoj, razvoj
in napredek slovenskega naroda. Komur je blagobit na-
roda pri srcu, kdor hoče ohraniti to, kar s ponosom
imenujemo slovenstvo, ta mora se za ohranitev sloven-
stva izjaviti pri volitvah. Če tega ne stori, je izdajca
slovenske narodnosti.

Džungla.

Roman iz afriških pragozdov.

Angleški spisal E. R. Burroughs. — Prevedel Paulus.
32

Nismo bili preveč oveseljeni, ko smo zvedeli
očetovo zgodbo.

Poznali smo ga in prepričani smo bili, da je
vsa stvar spet ena njegovih učenjaških posebnosti.
Pa na potu smo bili in nazaj nismo mogli več. —

Dne 24. 1. 1908. Kapverdiški otok. Imena ne
vem več.

Ta dan smo po dolgem iskanju našli otok, ki
bi na njem bil skrit zaklad. Krog poldne smo pri-
stali. Otok je majhen, pust in prazen. Oče se je po-
dal z dvema častnikoma in z nekaterimi mornarji
na suho.

Zvečer so se vrnili. Oče je Claytona in mene po-
klical v kabino. Obraz mu je žarel.

Povedal nam je, da so točno našli zaboj z zla-
tom in jutri da ga dvignejo.

Dne 25. 1. 1908. Kapverdiški otok.

Navsezgodaj so odveslali na suho: oče, dva čast-
nika, šest mornarjev. Dobro še vem, kako sem
drhtela od razburjenosti. Zlato —!

Kar je mornarjev ostalo na ladji, vsi so bili
tisti dan nekam čmerni. Temno so gledali, mnogo
so govorili z Barkerjem.

Popoldne je bil zaboj z zlatom na ladji in oče ga
je dal zanesti v svojo kabino.

Dne 26. 1. 1908. Usoden, strašen dan!
Nočem ponavljati dogodkov v svojem spominu.
Bi jih tudi ne mogla —. Vse je šlo tako naglo —.

Strelji so pokali, kapitan in častniki so padli,
tudi nekaj mornarjev. In nato oh —!

Tudi nas bi bili ustrelili, da ni posegel vmes
Barker, njihov vodja. Predlagal je očetu, da nas
dane na suho kje blizu obljudenih krajev ter nas
založi z vsem potrebnim za mesec dni. Do tedaj,
je pravil, pride gotovo pomoč od koderkoli.

Oče se je branil. Pa končno se je vdal, zaradi
mene, je dejal.

Koj smo odpluli. Uporniki so se bali bojnih
ladij.

Od dne 27. 1. do 1. 2. 1908.
Vihar nas je vrgel bogve kam. Štiri dni smo
izgubljeni plavali okoli in se borili z valovi.

Prvega februarja zjutraj smo zagledali suho
zemljo. Pristali smo v majhnem zalivu. Barker je
dejel, da smo na zapadnem afriškem obrežju, kje
natančno, tega sam ni mogel dognati. Pa tudi ni
imel časa.

Obrežje je gosto in bujno obraščeno. Le ozek
travnat pas loči pragozd od morja. Na travnati pla-
noti, prav blizu obali, stoji kočica, bogve kdo jo je
postavil in čemu. Nobenega živega bitja ni videti.

Mornarji so spustili čoln v morje in nekaj jih
je odplulo na obrežje. Sprli so se in pritlikavi Sna-
ke je ustrelil Barkerja.

Nato so prišli po nas. V naglici smo zmetali
nekaj reči v čoln, drugo, so dejali, pa pripeljejo
pozneje.

Sli smo h koči. Naše bivališče bi naj bila, Bog
vedi kako dolgo.

In od tedaj pa do nocoj ko to pišem, smo do-
življali dogodke, čudne, neverjetne —. Zdi se mi
kot bi sanjala —.

Kočica ki v njej stanujemo, je last nekega
Trzana, tako je povedal napis nad vrati. Neznani
lastnik se je koj tudi oglašil. Eden upornikov je
hotel zahrbtno ustreliti Claytona, — pa kakor stre-
la ga je zadela sulica. Prepričani smo, da jo je vrgel
neznanec Trzan. To je bil naš prvi dogodek.

V koči smo našli tri preperele kostenjake in
danes smo ugotovili, da so ta zadnji zemeljski
ostanki Claytona, lorda Greystoke, in njegove so-
proge Elze. Nesrečna, kruta usoda ju je vrgla na
tole pusto obrežje, prav kakor nas. In morebiti ča-
ka tudi nas enaka usoda —.

Pa še več smo doživeli.

Oče in gospod Filander sta se izgubila v gozdu.
Clayton ju je je šel iskat. In vse tri je čudovito re-
šil neki lovec, mlad človek in velik junak, močen
ko slon, gibčen ko neverica in pogumen kakor lev.

Tudi mene in Barbo je rešil gotove smrti, ko
naju je iskala levinja. Le škoda da ga nisem videla.
Baje, vsaj Clayton tako pravi, ne zna angleški. Ko
izvrši svoje junaško delo, pa izgine kakor duh v
goščavi.

Kar dva soseda torej imamo, pa nobenega še
nisem videla. Ali ni to čudovito, skrivnostno? Mo-
goče pa da sta lastnik kočice, Trzan, in mladi junak
— oba ena in ista oseba —.

Omeniti še moram, da so uporniki danes ne-
nadoma in brez slovesa odjadrali. Zaklad so seve
vzeli seboj. Nam so obljubili, da nas bodo še iz-
datno založili z živili in vsem drugim potrebnim, —

